

Krenner Miklós megállapítja, hogy a reformcsoport kiegyenlítő munkáját mindenben meghiúsították*

Tegnap este tíz órától éjjel háromig tartott a reformcsoport értekezlete. A tanácskozások során nyilvánvalóvá lett, hogy a csoport kebelében olyan elvi ellentétek vannak, amelyeket nem lehet áthidalni. Kós Károly, az egész bánffyhungyadi körrel, Tabéry Géza és Tarnóczy Lajos bejelentették, hogy kilépnek a csoport kebeléből, és megalakítják a Magyar Néppártot. A csoport megmaradt tagjai egyértelműleg elhatározták, hogy a párt intézőbizottsági ülésén helyteleníteni fogják a szászokkal kötött választási kartellt. Abban a csoport megmaradt tagjai sem tudtak megegyezni, hogy vajon mit ajánljanak a Magyar Pártnak: kartellt a nemzeti parasztpárttal, vagy kartellt a liberálisokkal. Krenner és több társa kizárólag a liberális párttal látta lehetônek a megegyezést, vele szemben többen, mégpedig a csoportban megmaradó és Kósékat nem követô politikusok is, a nemzeti parasztpárttal való kartellt sürgették.

Krenner Miklós, a reformcsoport vezetője, ma visszautazott Aradra. Elutazása előtt a következôket mondotta munkatársunknak:

- Az intéző bizottság ülésén kifejtettem egyéni álláspontomat arról, hogy miért helytelenítem a kisebbségi blokk megkötését a választások alkalmával, noha éppen én sürgettem a kisebbségek vasfrontjának szükségességét. Úgy érzem, hogy ez a választási blokk most már nem csak egy, hanem mindkét nagy román párt ellenállását zúdítja fejünkre, s nagy akadályokra fogunk találni a választási eljárás során. Feltétlenül kívánatosnak tartottam volna, hogy a Magyar Párt valamelyik nagy román párttal kartellbe lépjen.

- Nem a nemzeti parasztpárttal való kollaborációt ajánlottam az intéző bizottságban, noha kézenfekvônek látszik, hogy az erdélyi magyar politikai szervezetnek az erdélyi gyökerû román párttal kellene mennie. Ámde úgy találom, hogy a nemzeti párt a kisebbségi kérdésben elfoglalt gyakorlati álláspontjában nem helyezkedett eddigéig olyan platformra, amely parancsolólag hívhatna bennünket. Gyakorlatilag a nemzeti parasztpárt nem ölelte magához a kisebbségi gondolatot, úgyhogy vele szemben is helye van a reálpolitikai megfontolásoknak.

- Ezek a megfontolások pedig - egyéni felfogásom szerint - a liberális párt felé vezetnek bennünket, dacára a múltnak. Meggyôzôdésem, hogy a következô évtizedben is a liberális párt fogja jelenteni az államhatalmat. Mindenesetre legalább annyi bizalomra érdemesek a liberálisok, mint az averescanusok voltak. Márpedig ôk hajlandók lettek volna ugyanannyi helyet biztosítani a parlamentben a magyarságnak, mint amennyivel az Averescu-parlamentben rendelkezünk. Ôk jelentik az erôt ebben az országban. Ellenvethetik, hogy erkölcsi szempontból ez az állásfoglalás nem állja ki a próbát. Azt felelem, hogy ezidôszerint nincs olyan román párt, amely oly szigorúan a mi elveink alapján állna, hogy erkölcsi kötelességünk volna vele mennünk. A szászokkal való paktálást is károsnak tartom. Így azután csak a realitások mérlegén mérhetjük elhatározásunkat, s ebben a mérlegben a liberálisokkal való választási szövetkezés jelentkezett volna a legnagyobb súllyal.

- Hogy mi lesz ezután? A reformcsoportból kiléptek a radikális demokraták, és visszaállították a Magyar Néppártot. A csoport azon tagjai, akik nem követik Kóst és Tabéryt, visszavonulnak a szemlélődés sáncaiba.

- Sajnálattal kell megállapítanunk, hogy a reformcsoportnak mit sem sikerült elérnie, a pártvezetôség a mi enyhe demokratikus kívánságaink közül egyetlen egyet sem volt hajlandó elfogadni. Nem sikerült elérni azt sem, hogy a Magyar Párt viszonya a román nép irányában megjavuljon. Nem sikerült továbbá elérnünk, hogy a pártegyeséget megóvhassuk, pedig mindent elkövettünk, hogy a pártvezetôséget eredményre bírjuk, s ezáltal a párttól elszakadni kívánókat megtarthassuk az egység keretei között.

- Így azután Kósék türelmüket veszítették. Ha nem is követjük ôket, meg tudjuk érteni ôket, mert hiszen a pártvezetôség semmiben sem volt hajlandó szempontjaikat honorálni. Teljesen lehetetlenné tették számukra a párt keretei közötti munkásságot. Mi maradunk a demokrácia képviselőinek a pártban. Kósék új pártja pedig a radikális demokráciát jelenti. Természetesen nem fogunk harcolni velük szemben, hanem megôrizzük az együtt töltött idô kedves emlékeit.

- Hangsúlyoznom kell még, hogy a reformcsoportra ellenségei sem foghatják rá személyi célok hajhászását. Weiss

Sándor dr. például igen könnyen elérhette volna, hogy továbbra is képviselőnek jelölje a hivatalos párt, de ő meggyőződését követve inkább követte a reformcsoportot, bárha tudta, hogy ez a mandátumtalanságot fogja jelenteni számára. A Magyar Párt többeket is jelölt volna, így Toldalaghyt is, de ő sem vállalt jelöltséget. Bernády, aki bizonyos vonatkozásban szimpatizál a csoporttal, szintén önként lép vissza a mandátumtól. A csoport egy pillanatra sem lép fel személyi igényekkel, egyedül Zima Tibor jelölése mellett emeltem szót, magasabb közérdekből, százszázalékos eredménytelenséggel.

- Nincs mit tenni, visszavonulni és kívánni, hogy bárha a jövőt illető sötét sejtelmek ne válnának valóra.

* Forrás: Keleti Újság, 1927. május 8. 5. o.

- Horváth Réka - Veress Emőd: Regionális politika és területfejlesztés Romániában
- Bodó Barna: Régió és politika
- Hajdó Csaba: A román regionális politika reformja: lehetőségek és kihívások - Reflexió Horváth Réka és Veress Emőd tanulmányára -
- Horváth Gyula: Területi fejlődés és regionalizmus - Hozzászólás Horváth Réka-Veress Emőd tanulmányához -
- Kolumbán Gábor: A román regionalizmus paradoxona
- Nemes Nagy József: Regionális fejlődés, regionális politika
- Pálné Kovács Ilona: Gondolatok Horváth Réka és Veress Emőd *Regionális politika és területfejlesztés Romániában* c. tanulmánya ürügyén
- Perger Éva: Gondolatok Horváth Réka - Veress Emőd: Regionális politika és területfejlesztés Romániában című tanulmánya kapcsán
- Vincze Mária: Sötétben tapogatózunk?
- Regionális és helyi dimenziók Európában
- Románia állásfoglalása 21. fejezet: Regionális politika és a strukturális eszközrendszer koordinációja
- Helyzetfeltáró jelentés a helyi és regionális demokrácia helyzetéről Romániában
- György Béla: Reformmozgalom a romániai Országos Magyar Pártban (1926-1927)
- A Magyar Párt igen tisztelt Elnökségének
- Az Elnöki Tanács kommunikéje az emlékiratról
- Krenner Miklós a reformcsoport céljairól
- Nagyságos Krenner Miklós Úrnak
- Dr. Kecskeméthy István nyilatkozata a Krenner-csoportról, a pártegységről és a Magyar Párt mai vezetőségéről*
- Krenner Miklós megállapítja, hogy a reformcsoport kiegyenlítő munkáját mindenben meghiúsították
- Krenner Miklós: A magyarság vezéreikhez
- Michael Hechter: A nacionalizmus megfékezése
- Sorbán Angella - Nagy Kata: Merre haladt a romániai magyar társadalom az elmúlt tizenkét évben?
- Bakk Miklós - Horváth Andor - Salat Levente: Az RMDSZ 2003-ban - útkeresés integrációs határpontokon
- Benedek Gyula: Az asszimilációról mint statisztikus
- Kiss Tamás: A szocialista típusú modernizáció és hetednapot ünneplő adventista vállalkozók
- Szabó Máté: Civil társadalom - globalizáció - regionalizmus
- Gerencsér Balázs: Kisebbségpolitikai rendszerváltozás Magyarországon- Gondolatok Györi Szabó Róbert írással kapcsolatban -
- Székely Tünde: A civil szféra és a politikai szféra fogalmainak viszonya a gondolkodás történetében és a különböző európai társadalmakban

(c) Jakabffy Elemér Alapítvány, Media Index Egyesület 1999-2004
Impresszum | Médiaajánlat | Adatvédelmi záradék